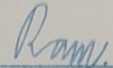

ověřeno
dne: 11. 05. 2017podpis zam.:

III. ÚS 760/17

J75

15. 05. 2017

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

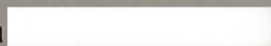
Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Jana Filipa a soudců Josefa Fialy (soudce zpravodaje) a Radovana Suchánka o ústavní stížnosti stěžovatele **Ludovíta Ivančíka**, bytem U Lesíka 396/8, Praha 5 – Košíře, zastoupeného JUDr. Marií Cilínkovou, advokátkou, sídlem Bolzanova 1615/1, Praha 1 – Nové Město, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. ledna 2017 č. j. 11 Co 3/2017-513, a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. listopadu 2016 č. j. 50 P 97/2013-399, za účasti **Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 5**, jako účastníků řízení, a jako vedlejší účastnice řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí soudů, a to z důvodu porušení práv zakotvených v čl. 32 odst. 4 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
2. Obvodní soud pro Prahu 5 (dále jen „obvodní soud“) rozsudkem ze dne 5. 3. 2015 schválil dohodu stěžovatele a vedlejší účastnice o úpravě poměrů k jejich nezletilým dětem nezletilí byli svěřeni do péče vedlejší účastnice a stěžovateli byl upraven styk s nezletilými (od každé liché středy v měsíci od 13.00 hod. do bezprostředního sudého pondělí 8.00 hod., a dále byl upraven prázdninový styk), rovněž

bylo rozhodnuto o povinnosti stěžovatele přispívat na výživné nezletilým. Dne 7. 10. 2016 podal stěžovatel návrh na změnu úpravy těchto poměrů, a současně navrhl vydání předběžného opatření, kterým by nezletilý [redacted] byl předán do jeho péče. Obvodní soud usnesením ze dne 11. 10. 2016 návrh na předběžné opatření zamítl; v současné době probíhá řízení o návrhu stěžovatele (ve věci samé) na změnu úpravy daných poměrů.

3. Dne 25. 10. 2016 podala vedlejší účastnice návrh, kterým se domáhala vydání předběžného opatření, jímž by byla změněna stávající soudní úprava styku stěžovatele s nezletilými tak, že by byla stanovena na každý lichý týden v měsíci od pátku 18.00 hod. do bezprostřední neděle 18.00 hod., a stěžovateli by byl uložen zákaz vycestování s nezletilými mimo Českou republiku. Dne 1. 11. 2016 vzala vedlejší účastnice návrh zpět s odůvodněním, že její navrhovaná úprava již neodpovídá negativně se stupňující situaci.

4. Dne 7. 11. 2016 vedlejší účastnice podala návrh, jímž se domáhala vydání předběžného opatření, kterým by byla změněna stávající soudní úprava styku tak, že bude stanoven asistovaný styk stěžovatele s nezletilými na každý sudý čtvrtek od 14.30 do 15.30 hod. Obvodní soud usnesením ze dne 15. 11. 2016 č. j. 50 P 97/2013-399 tomuto návrhu vyhověl.

5. K odvolání stěžovatele rozhodl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) usnesením ze dne 16. 1. 2017 č. j. 11 Co 3/2017-513 tak, že nařízení předběžného opatření ohledně nezletilého [redacted] potvrdil, a naopak ohledně nezletilé [redacted] změnil usnesení obvodního soudu tak, že návrh vedlejší účastnice na předběžné opatření zamítl.

II.

Argumentace stěžovatele

6. Stěžovatel v ústavní stížnosti namítl, že tvrzení vedlejší účastnice o jeho zcela nepřiměřeném chování vůči ní a nezletilým nebylo nijak osvědčeno. Podkladem napadených usnesení byly pouze přepisy zvukových záznamů (ze dne 3. a ze dne 4. 10. 2016), které vytvořila vedlejší účastnice, avšak shodu přepisů se záznamy nelze ověřit, neboť CD nosič založený v soudním spise je „technicky nepoužitelný“, „nelze jej přehrát“. Důkazem by přitom měl být samotný zvukový záznam, nikoliv jeho přepis; soudy si záznamy neposlechly a toliko uvěřily autentičnosti přepisů. Zvukové záznamy byly nadto pořízeny nezákonně, a sice bez souhlasu osob na nich zachycených, při pořizování pak „lze hovořit o účelovosti tudíž i vyprovokování konkrétní situace, aby nezletilý, případně stěžovatel reagovali neadekvátně, vulgárně“; nebylo ani ověřeno, že projev zachycený je skutečně projevem nezletilého [redacted]. Jde o „vykonstruované důkazy“. Projev nezletilého osobní povahy je třeba chránit více než projevy zletilých osob, a také je třeba projevy nezletilých hodnotit s ohledem na jejich věk a rozumovou vyspělost.

7. Stěžovatel dále namítl, že jeho návrh na vydání předběžného opatření byl soudy zamítnut s tím, že daný institut nelze zneužívat k řešení vzájemných konfliktů rodičů dětí, avšak návrhu následně podanému vedlejší účastnicí v obdobné situaci soudy vyhověly.

8. Podle stěžovatele soudy nezhodnotily vyjádření nezletilého [redacted] před opatrovníkem (orgánem sociálně-právní ochrany dětí) dne 12. a 17. 10. 2016, a Policií České republiky (dále jen „policie“) dne 10. 10. 2016, kdy formuloval jasně svá přání. Městský soud stěžovateli vytkl, že stěžovatel jen v průběhu října 2016 dovedl nezletilého čtyřikrát k opatrovníku, avšak stěžovatel je naopak přesvědčen, že nespokojenost nezletilého se stávajícími rodinnými poměry je třeba sdělit právě jeho opatrovníku, který by měl činit příslušná opatření a sdělit svůj názor soudu ještě před vydáním předběžného opatření. Názor opatrovníka, nezletilého [redacted] ani stěžovatele však soudy před vydáním předběžného opatření nezjišťovaly (přestože právě u opatrovníka bylo dostatek informací o stávající rodinné situaci); takový postup je v rozporu s judikaturou Ústavního soudu.

9. Stěžovatel soudům také vytkl, že některé důkazy předložené vedlejší účastnicí (konkrétně zvukový záznam telefonického rozhovoru ze dne 19. 2. 2014, a zpráva PhDr. Anny Balatové ze dne 10. 2. 2014) byly pořízeny ještě před vydáním rozsudku o schválení dohody. I při vědomí těchto důkazů obvodní soud rozsudkem schválil tuto dohodu rodičů, zatímco následně na základě nich bylo nařízeno předběžné opatření výrazně omezující stanovený styk stěžovatele s nezletilými. Podle stěžovatele by však důkazy předložené v pravomocně skončeném řízení neměly být použity při rozhodování v řízení novém, přičemž ostatní důkazy předložené vedlejší účastnicí neosvědčují stav odůvodňující podstatné omezení stávajícího styku; vedlejší účastnice soudu předložila protokoly o jejich trestních oznámeních, avšak policie žádné trestní stíhání proti stěžovateli nezačala.

10. Stěžovatel namítl, že soudy změnily předběžným opatřením pravomocný rozsudek ze dne 5. 3. 2015 „bez využití dalších procesních postupů např. výkonu rozhodnutí“.

11. Stěžovatel konstatoval, že jeho asistovaný styk s nezletilým probíhá od prosince 2016, nezletilý projevuje ke stěžovateli velkou náklonnost a je zde pozitivní citový vztah vzájemný, přičemž ze zpráv spolku Pro Dialog, z. s. vyplývá, že nezletilý má právo být vychováván i stěžovatelem.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

12. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v nichž byla vydána rozhodnutí napadená v ústavní stížnosti, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný; stěžovatel je právně zastoupen v souladu s požadavky § 29 až 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpал všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

13. Ústavní soud není součástí soustavy soudů, nýbrž je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 a 91 odst. 1 Ústavy); není povolán k instančnímu přezkumu jejich rozhodnutí. Jeho pravomoc podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy je založena výlučně k přezkumu toho, zda v řízení nebo rozhodnutími v nich vydanými nebyly dotčeny předpisy ústavního pořádku chráněná práva nebo svobody účastníka tohoto řízení, a zda řízení bylo vedeno v souladu s ústavními principy (zda je lze jako celek pokládat za spravedlivé). Ústavněprávním požadavkem též je, aby soudy vydaná rozhodnutí byla řádně, srozumitelně a logicky odůvodněna.

14. K otázce způsobilosti předběžného opatření (jako opatření prozatímní povahy) zasáhnout do základních práv a svobod účastníků řízení se Ústavní soud v rozhodovací praxi (ač s nemalou mírou rezervovanosti) vyjádřil tak, že tuto způsobilost vyloučit nelze. Podstatou jeho přezkumu však může být jen posouzení ústavnosti takového rozhodnutí, resp. posouzení, zda konkrétní nařízení předběžného opatření mělo zákonný podklad, zda bylo vydáno příslušným orgánem a zda není projevem svévole. Ústavní soud neposuzuje podmínky pro nařízení předběžného opatření, neboť to je zásadně věcí soudů, poněvadž závisí na konkrétních okolnostech toho kterého případu. Je třeba podotknout, že předběžná opatření zpravidla nedosahují takové intenzity, aby mohla zasáhnout do ústavně zaručených práv jedné či druhé strany, neboť jde o rozhodnutí, kterým není prejudikován konečný výsledek sporu z hlediska hmotného práva, ale jde o opatření, jehož trvání je omezeno (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 4. 2014 sp. zn. I. ÚS 975/13, ze dne 30. 4. 2013 sp. zn. IV. ÚS 1227/13, ze dne 18. 4. 2013 sp. zn. II. ÚS 937/13 nebo ze dne 16. 12. 2014 sp. zn. II. ÚS 3512/14).

15. Vycházejí z těchto úvah, Ústavní soud dospěl k závěru, že napadená usnesení z ústavněprávního hlediska ob stojí a do základních práv stěžovatele zasaženo nebylo. Je přitom třeba upřesnit, že stěžovatel sice v petitu navrhl zrušit všechny výroky napadených usnesení obvodního a městského soudu, avšak svou argumentaci zjevně nesměruje proti výrokům těchto soudů týkajících se nezletilé Ronji, neboť v tomto rozsahu byl návrh vedlejší účastnice na nařízení předběžného opatření pravomocně zamítnut.

16. Jde-li o dočasně upravený asistovaný styk stěžovatele s nezletilým Davidem, je možno uvést, že soudy byly k vydání předběžného opatření příslušné a jejich rozhodnutí měla rovněž patřičný zákonný podklad (ostatně tyto skutečnosti ani stěžovatel nezpochybňuje). Skutkové i právní závěry soudů jsou v napadených usneseních dostatečným způsobem odůvodněny; nelze je podle Ústavního soudu označit za svévolné nebo excesivní, iracionální či míjející se s podklady obsaženými v soudním spise (tyto podklady a jejich obsah podrobně vyplývají z odůvodnění napadených usnesení). Soudy přehledně uvedly konkrétní důvody jimi zvolené podoby předběžného opatření.

17. Stěžovatel v ústavní stížnosti kladl důraz na názor nezletilého (tento považuje zjevně za směrodatný) a vytkl soudům nezajištění vyjádření nezletilého přímo v řízení. K této námitce je třeba doplnit, že stěžovatel tím míní přání nezletilého „být stejně s oběma rodiči“, resp. „být u každého z rodičů po týdnu“ (uvedené vyplývá z obsahu napadeného usnesení městského soudu). Ústavní soud však k tomu konstatuje, že městský soud si byl evidentně těchto vyjádření nezletilého vědom, avšak s ohledem na další zjištěné okolnosti

předběžné opatření obvodního soudu potvrdil. Z ústavní stížnosti není ani zřejmé, jaké nově vyjvené přání nezletilého by jeho přímé vyjádření (výslech) před soudem mělo přinést, a to oproti výše citovanému jeho názoru, který soudy již znaly a při rozhodování i hodnotily. Lze souhlasit se stěžovatelem, že je třeba při rozhodování týkajícím se nezletilého věnovat patřičnou pozornost také jeho názoru, přičemž nezletilý [redacted] ve věku 10 let je jistě schopen formulovat svá přání ohledně rodinného života. Avšak názor nezletilého není pro rozhodování soudů, a to jak ve věci samé, tak v případě rozhodování o přechodné úpravě předběžným opatřením, jediným kritériem. Úlohou soudů je naopak řešit situaci komplexním náhledem (v případě předběžných opatření navíc při omezených možnostech rozsahu dokazování, které má svůj prostor v plné šíři až v řízení o věci samé), tedy i s ohledem na další relevantní zákonem chráněné hodnoty a práva všech osob dotčených (srov. zejména § 858, 866, 888 a 889 věta první, zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

18. Námitka stěžovatele, podle které soudy nezjišťovaly jeho názor ani postoj orgánu sociálně-právní ochrany dětí, je rovněž zjevně neopodstatněná. Z napadených rozhodnutí totiž plyne, že proti usnesení obvodního soudu podal stěžovatel odvolání, ve kterém plně vyjádřil své stanovisko a předložil řadu podkladů (důkazů), jejichž obsah městský soud podrobně rekapituloval ve svém usnesení a zabýval se jimi. Orgánu sociálně-právní ochrany dětí bylo odvolání stěžovatele zasláno, avšak opatrovník se rozhodl vyjádření k němu nepodat; městský soud však ve svém usnesení přehledně konstatoval obsah všech protokolů (zpráv, záznamů) o jednáních a pohovorech opatrovníka učiněných s nezletilým (za přítomnosti rodičů) či rodiči (bez nezletilého). Ústavní soud se nemůže ztotožnit se stěžovatelem v tom, že by soudy opomněly jeho nebo opatrovníka, nedaly jim prostor k vyjádření, příp. nezohlednily a při rozhodování nehodnotily jejich stanoviska a zprávy.

19. Srovnává-li stěžovatel rozhodnutí obvodního soudu o jeho návrhu na předběžné opatření s rozhodnutími soudů o návrhu vedlejší účastnice na předběžné opatření, Ústavní soud k tomu uvádí následující. Usnesení obvodního soudu ze dne 11. 10. 2016 není předmětem přezkumu na základě nyní podané ústavní stížnosti (stěžovatel je nepožaduje zrušit); proti danému usnesení stěžovatel nepodal ani odvolání (zásada subsidiarity ústavní stížnosti). Ústavní soud proto nemá prostor dané usnesení nyní hodnotit. Nad rámec je pak možno konstatovat základní stěžejní skutečnost, a sice, že o návrzích soudy rozhodovaly s časovým odstupem jednoho roku a vycházely z jiných skutkových zjištění.

20. Stěžovatel namítl, že soudy měly (mohly) před nařízením předběžného opatření přistoupit primárně k výkonu rozsudku ze dne 5. 3. 2015; i tato námitka je zjevně neopodstatněná. Nařízené předběžné opatření reagovalo na aktuální situaci, která se změnila tak, že bylo třeba přikročit dočasně k omezení styku stěžovatele s nezletilým [redacted]. Výkon styku podle rozsudku by zjevně neodpovídal situaci. Nad rámec je možno uvést, že je na stěžovateli, aby pravomocný rozsudek, který zrcadlil jeho dohodu s vedlejší účastnicí, dodržoval, a nikoliv se zaštiťoval před Ústavním soudem poukazem na to, že jiní mají v případě porušování této dohody vyvíjet aktivitu prostřednictvím výkonu rozhodnutí.

21. Stěžovatel dále zmínil dva důkazy, z nichž soudy neměly podle něj vycházet při rozhodování o návrhu vedlejší účastnice. Z napadených usnesení je však podle Ústavního soudu patrné, že závěry soudů mají oporu především v řadě dalších aktuálních podkladů

podobu konkrétních slovních projevů nezletilého a stěžovatele vůči vedlejší účastnici. Již obvodní soud přitom ve svém usnesení přiléhavě konstatoval obtížnost (až nemožnost) prokazovat konkrétní razanci slovních projevů učiněných mimo veřejnost jinak než zvukovým záznamem, nebo alespoň přepisem takového zvukového záznamu. Oba soudy pak jasně zdůraznily význam práv a chráněných zájmů, jimž jejich předběžné opatření má poskytnout v současné době oporu, a to i při uvážení potřeby dalšího udržení většího styku stěžovatele s nezletilým.

23. Zjevně neopodstatněnou je také stěžovatelova námitka, že soudy neměly přihlížet k předloženým trestním oznámením vedlejší účastnice, neboť proti němu (následně) nebylo zahájeno žádné trestní stíhání. Skutečnost, že nebylo zahájeno trestní stíhání, není „automatickým“ indikátorem bezvýznamnosti listinného podkladu – trestního oznámení, předloženého soudům v řízení o návrhu na vydání předběžného opatření týkajícího se styku stěžovatele s nezletilým. Jinými slovy, úvaha orgánů činných v trestním řízení o tom, že nezahájí trestní stíhání, nevylučuje, aby občanskoprávní soudy posoudily protokol o trestním oznámení sepsaný policií v kontextu všech dalších podkladů a důkazů předložených účastníky či opatřených samotnými soudy v daném občanskoprávním řízení.

24. Stěžovatel poukázal na nynější situaci po absolvování 11 asistovaných styků s nezletilým, a na související zprávy spolku Pro Dialog, z. s. Ústavní soud však není povolán k tomu, aby v první instanci hodnotil nová tvrzení stěžovatele a rozhodoval o změně soudní úpravy styku, ani aby na základě těchto nově předestřených tvrzení revidoval časově předcházející závěry (rozhodnutí) soudů. Uvedená tvrzení stěžovatele jsou tedy pro účely ústavněprávního přezkumu napadených usnesení irelevantní.

25. S ohledem na výše uvedené Ústavní soud mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků ústavní stížnost odmítl podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu jako návrh zjevně neopodstatněný.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 10. května 2017

Jan Filip v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Bc. Gabriela Uhlířová

